C5 – ECO1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

2 oktober 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tewerkstelling van gedetineerden 1

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de bouwpoolprojecten 2

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tewerkstelling van gedetineerden

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, niet zo lang geleden heb ik u mogen ondervragen over het onderwijs en gedetineerden. Ik moet zeggen dat ik toen van u een bevredigend antwoord heb gekregen. Nu zou ik graag wat meer uitleg krijgen over de tewerkstelling van gedetineerden.

Wanneer mensen worden opgesloten en na het uitzitten van hun straf worden vrijgelaten, dan moet de samenleving wel iets ondernemen zodat die mensen reële kansen hebben op re-integratie. Mijnheer de minister, collega's, ik denk dat iedereen het daarmee eens is. De realiteit toont aan dat de toestand met betrekking tot integratie en re-integratie vandaag de dag niet zo rooskleurig is.

Uit de huidige werkloosheids- en tewerkstellingssituatie blijkt dat ex-gedetineerden zeer moeilijk aan bod komen op de arbeidsmarkt. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) is van mening dat de Vlaamse overheid veel krachtigere acties moet ondernemen, onder meer voor personen die niet over een blanco strafblad beschikken. Het aantal ex-gedetineerden dat van specifieke herinschakelingsmaatregelen geniet, blijft zeer beperkt.

De hulpverlening aan gedetineerden is expliciet een gemeenschapsbevoegdheid geworden. Deze bevoegdheid omvat de beroepsopleidingen en de begeleiding naar de arbeidsmarkt van ex-gedetineerden. Indien ze een job hebben, zullen ze minder snel opnieuw in de criminaliteit belanden.

Mijnheer de minister, hebt u zicht op de tewerkstellingskansen en op de toegang tot de arbeidsmarkt van ex-gedetineerden? Welke initiatieven hebt u al genomen of zult u nog nemen om deze problematiek aan te pakken?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, op de eerste plaats zou ik willen zeggen dat we via de registratie van de VDAB enkel uitstroomgegevens hebben over de gedetineerden die een traject gevolgd hebben via het 'Aan de bak'-programma. Ik zal over dat programma dadelijk nog iets meer zeggen. De gegevens zijn wat beperkt omdat bij andere gedetineerden die een dergelijk traject niet gevolgd hebben het niet mogelijk is te monitoren. Omwille van de wet op de privacy mag detentie immers niet in het werkzoekendendossier vermeld worden.

De volgende cijfers van augustus 2008 bieden een overzicht van het bereik van het 'Aan de bak'-programma: 1144 gedetineerden volgden in de loop van 2008 een traject in het kader van het 'Aan de bak'-programma. Ongeveer 40 percent van hen volgde oriëntatie, assessment of sollicitatie- en communicatietraining, 68 percent van hen volgde een beroepsopleiding, 27 percent deed werkervaring op via stage, individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO), werkervaringsproject (WEP+), sociale werkplaats of een invoegbedrijf. Er zijn in augustus 2008 al 303 trajecten van gedetineerden beëindigd, waarvan 50 percent uit de werkloosheid is uitgestroomd, 32 percent naar werk. 701 gedetineerden zijn momenteel nog steeds in een traject. Als we de cijfers van de vorige jaren bekijken, zien we eenzelfde tendens: 47 percent uitstroom uit de werkloosheid, 32 percent uitstroom naar werk.

'Aan de bak' is een begeleidingsprogramma van de VDAB in de gevangenis dat in 2001 al van start ging. Het programma houdt in dat de detentieconsulent voor elke gedetineerde die binnen afzienbare tijd de gevangenis kan verlaten, in samenspraak met alle betrokken actoren een haalbare weg naar de arbeidsmarkt uitstippelt. Door middel van informatie, oriëntatie, het werken aan sollicitatie- en communicatievaardigheden en eventueel extramurale beroepsopleiding, krijgt de gedetineerde een begeleiding gericht op zijn of haar intrede of herintrede op de arbeidsmarkt. Als een gedetineerde na het verlaten van de gevangenis nog werkzoekend is, wordt hij of zij overgedragen naar de reguliere werking van de VDAB.

Het 'Aan de bak'-programma loopt momenteel al in tien Vlaamse gevangenissen: Wortel, Merksplas, Hoogstraten, Hasselt, Leuven Centraal, Leuven Hulp, Brugge, Gent, Antwerpen en Dendermonde. In deze gevangenissen is de VDAB structureel aanwezig met een fysiek ingebedde detentieconsulent. In vijf andere gevangenissen – Ruiselede, Ieper, Oudenaarde, Mechelen en Turnhout – is de VDAB eveneens werkzaam maar nog niet structureel aanwezig. Vanaf het najaar starten de gesprekken om in de gevangenissen waar 'Aan de bak' nog niet werkzaam is, zo snel mogelijk aanwezig te zijn met het basispakket, namelijk de zitdagen.

De komende jaren wordt dit aanbod systematisch uitgebreid. De ambitie is om tegen 2010-2011 met 'Aan de bak full option' aanwezig te zijn in alle Vlaamse gevangenissen. Dat betekent dat de detentieconsulent voltijds of halftijds aanwezig is in de gevangenis en dat er naast individuele begeleiding ook groepsactiviteiten zoals assessment- en sollicitatietrainingen in de gevangenis mogelijk zijn.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, met u hoop ik dat het 'Aan de bak'-programma kan en zal uitgebreid worden tot alle gevangenissen en dat de nodige positieve resultaten bereikt zullen worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de bouwpoolprojecten

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb nog een korte vraag over de evaluatie van de bouwpool. Mijnheer de minister, in 2000 werd er in de stad Antwerpen gestart met het project Bouwpool, een samenwerkingsverband tussen de VDAB, de stad en de bouwsector dat werkzoekenden gemakkelijker moet toeleiden naar knelpuntberoepen in de bouwsector. Een evaluatie, uitgevoerd door het Hoger Instituut voor de Arbeid, toonde aan dat meer vacatures werden ingevuld, meer opleidingstrajecten werden uitgetekend en dat laaggeschoolden en allochtonen in grote mate bereikt werden.

De bouwpool als loket waar werkgevers en werkzoekenden elkaar kunnen vinden voor informatie, opleiding en werk werd beoordeeld als een succesverhaal. De afgelopen jaren werd het concept dan ook in meerdere steden gelanceerd.

Mijnheer de minister, hoeveel lokale bouwpoolprojecten lopen er momenteel? Waar? Met welke partners? Hoe zijn ze gestructureerd: lokaal of provinciaal? Hoe worden deze projecten zowel materieel als financieel ondersteund? Wat is de inbreng van de verschillende partners? Hoeveel belangstellende werkzoekenden werden door elk van de projecten bereikt? Hoeveel van deze geïnteresseerden gingen nadien ook effectief aan de slag in de bouwsector? Hoe evalueert u de resultaten? Worden deze projecten in de toekomst voortgezet? Welke middelen worden daarvoor in 2009 vrijgemaakt in de begroting?

Mijnheer de voorzitter, ik heb er uiteraard geen probleem mee dat minister Vandenbroucke me de gedetailleerde cijfers schriftelijk bezorgt. Ik denk echter toch dat hij hier de teneur perfect kan weergeven.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, we hebben vroeger al in deze commissie gesproken over die bouwpool. De mensen van de bouwpool hebben trouwens twee jaar geleden hun project uitgebreid toegelicht in De Schelp. Het leek ons inderdaad een uitstekende testcase om na te gaan hoe de klassieke vormen van arbeidsbemiddeling aangevuld konden worden.

Mijnheer de minister, klopt het dat Antwerpen zijn steun voor dit project heeft stopgezet? Indien ja, is daar dan een reden voor?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Dit is een boeiende en niet eenvoudige materie. Gelet op de aard van de vraag van de heer De Meyer zal ik een nogal droog en feitelijk antwoord geven. Hij heeft zelf gezegd dat hij ook de schriftelijk overgemaakte cijfers wil bekijken. Mijnheer De Meyer, ik zal u toch een hoop cijfertjes geven. U moet die maar eens rustig bekijken.

Mijnheer Laurys, ik zal beginnen met te antwoorden op uw vraag. Het klopt inderdaad dat de steun in Antwerpen is stopgezet omdat de stad de financiële investering niet meer wenste te doen. De stad vond dat dit eigenlijk een beetje haar opdracht oversteeg. Dat klopt dus inderdaad. De financiële inbreng van het stadsbestuur was zeer belangrijk en bedroeg 294.000 euro. In de regio Leuven-Herent is de bouwpool op zich eveneens uitdovend. Het gaat hier om tijdelijke projecten. Ik kom hier dadelijk nog op terug. We moeten nagaan op welke wijze we dit in het reguliere beleid kunnen inbedden en versterken.

Momenteel lopen vijf bouwpoolprojecten. Bouwpool Limburg is provinciaal gestructureerd. De partners zijn de provincie Limburg, de sociale partners in de bouwsector, het Fonds voor Vakopleiding in de Bouw (FVB) en de VDAB. Bouwbaan Oost-Vlaanderen is lokaal gestructureerd. De partners zijn de steden Gent, Ronse en Aalst, de sociale partners in de bouwsector, het FVB en de VDAB. Bouwtroef Mechelen is lokaal gestructureerd. De partners zijn de stad Mechelen, de sociale partners in de bouwsector, het FVB en de VDAB. Bouwkan Kortrijk is lokaal gestructureerd. De partners zijn de stad Kortrijk, de sociale partners in de bouwsector, het FVB en de VDAB. Bouwkan Roeselare is lokaal gestructureerd. De partners zijn de stad

Roeselare, de sociale partners in de bouwsector, het FVB en de VDAB.

Wat de financiële inbreng van de verschillende partners betreft, moet ik om te beginnen zeggen dat ik momenteel geen zicht op de inbreng van de diverse partners in het Limburgs project heb. Het FVB zet twee voltijdse eenheden in. De VDAB zet een voltijdse eenheid in. Noch mijn diensten, noch ikzelf hebben evenwel enig zicht op de financiële en andere inbreng.

In Oost-Vlaanderen is 47.000 euro afkomstig van de stad Gent, 37.000 euro van de stad Aalst, 10.000 euro van de stad Ronse, 94.000 euro van het FVB en 94.000 euro van de VDAB. Daarnaast zet het FVB vier voltijdse eenheden in. In Mechelen is 19.400 euro van de stad Mechelen en 17.000 euro van het FVB afkomstig. Wat personeel betreft, zet het FVB tevens een derde van een voltijdse eenheid in. In Kortrijk komt 30.000 euro van de stad Kortrijk, 10.200 euro van het FVB en 6.750 euro van de VDAB. Daarnaast zet het FVB 70 percent van een voltijdse eenheid in. In Roeselare is 40.000 euro van de stad Roeselare, 10.200 euro van het FVB en 6.750 euro van de VDAB afkomstig. Ook hier zet het FVB 70 percent van een voltijdse eenheid in.

Bouwpool Limburg heeft ons laten weten dat 659 oriënteringsgesprekken zijn gevoerd. Het resultaat is dat 210 werkzoekenden aan de slag zijn gegaan. Bouwbaan Oost-Vlaanderen heeft 1356 oriënteringsgesprekken gevoerd. Hier zijn 320 werkzoekenden aan de slag gegaan. Bouwtroef Mechelen heeft 37 oriënteringsgesprekken gevoerd. Hierdoor zijn zeven werkzoekenden aan de slag gegaan. Bouwkan Kortrijk heeft 220 oriënteringsgesprekken gevoerd. Hierdoor zijn 63 werkzoekenden aan de slag gegaan. Over Bouwkan Roeselare zijn op dit ogenblik nog geen gegevens bekend.

Deze projecten zijn uit een goede regionale samenwerking ontstaan en betreffen gerichte acties in functie van de knelpunten in de bouwsector. De bouwpools tonen aan dat een gerichte toeleidingsaanpak goede tewerkstellingsresultaten oplevert. Dat geldt in het bijzonder voor jongeren.

Indien we dat met de inspanningen vergelijken, stellen we vast dat het om arbeidsintensieve projecten gaat. Uit een kosten-batenanalyse blijkt dat het bereiken van die resultaten met veel kosten gepaard gaat. Om die reden hebben de VDAB en het FVB het initiatief genomen een uniforme aanpak voor jongeren in heel Vlaanderen uit te werken.

Het proefproject betreffende de sectorale arbeidsbemiddeling is in samenwerking met het FVB uitgewerkt en past in het jeugdwerkplan van de VDAB. Het betreft de intensieve begeleiding van 350 jongeren met aspiraties in de bouwsector. Ze worden door de VDAB toegeleid en door het FVB sectorspecifiek begeleid. Het gaat om jongeren die voldoende arbeidsmarktrijp zijn en over de juiste basisvaardigheden beschikken om een job in de bouwsector uit te voeren. Ze missen echter de kennis of de ervaring om de juiste weg naar die job in de bouwsector te vinden.

In de toekomst wil ik nagaan wat die brede, geüniformiseerde aanpak voor heel Vlaanderen zal opleveren. Deze aanpak heeft het voordeel in het jeugdwerkplan te zijn ingebed. Dat betekent dat jonge werkzoekenden sneller, intensiever en korter op de bal worden benaderd.

Ik denk dat de VDAB heel nauw met de sector moet blijven samenwerken. We moeten nagaan hoe we vraag en aanbod het best op elkaar afstemmen. We moeten eerst zien wat die brede aanpak voor heel Vlaanderen in het kader van het jeugdwerkplan oplevert. Pas daarna kunnen we andere conclusies uit de lopende projecten trekken.

Momenteel lopen nog een aantal subregionale of lokale bouwpoolprojecten. Het is duidelijk dat het hier forse investeringen betreft. Het stadsbestuur van Antwerpen heeft in elk geval fors geïnvesteerd. Dat verklaart ook waarom het stadsbestuur het nu niet meer echt ziet zitten.

Al bij al gaat het absoluut om een interessante ervaring. De ervaringen met de nog lopende projecten zijn zeker positief. We moeten evenwel nagaan wat we in heel Vlaanderen kunnen doen.

De heer Jos De Meyer: Ik wil de minister uiteraard bedanken voor zijn uitgebreid antwoord. We zullen de cijfergegevens nog eens met aandacht nalezen.

Uit de teneur van het antwoord blijkt dat het hier om een relatief groot succes gaat. Het gaat echter ook om aanzienlijke, arbeidsintensieve inspanningen van de overheid. We hebben vroeger al over de financiering van deze projecten gediscussieerd. De vraag blijft of dit een opdracht van de Vlaamse overheid en de VDAB of van de steden en gemeenten is. De steden en gemeenten hebben het financieel al niet gemakkelijk. Het is symptomatisch dat Antwerpen heeft besloten af te haken. In Antwerpen was het immers een succesverhaal. Bovendien kon deze stad allerlei fondsen aanspreken om over bijzondere middelen te beschikken.

Ik heb begrepen dat de projecten zullen worden geëvalueerd alvorens nieuwe stappen zullen worden gezet. Dat betekent dat het verhaal wordt vervolgd.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, wat ik heb gehoord, klonk in elk geval positief.

De minister weet beter dan ik hoe groot het succes van de bouwpool in Antwerpen is geweest. We waren dan ook redelijk teleurgesteld te horen dat dit project is stilgelegd. Dit had onder meer te maken met onderlinge afspraken die het stadsbestuur en de VDAB in het voorjaar van 2007 hebben gemaakt.

Hoewel ik er niet aan twijfel dat de minister dit zal opvolgen, zou ik toch een concrete vraag willen stellen. We moeten ervoor zorgen dat dit binnen de VDAB wordt voortgezet. Ik begrijp de wens van de minister alles te optimaliseren en binnen de VDAB te centraliseren. Dit betekent dat alles wat in het verleden door private partners of in samenwerking met stadsbesturen is uitgevoerd, bij de VDAB wordt ondergebracht. Het mag echter niet de bedoeling zijn er vervolgens minder aandacht aan te besteden of te laten verdwijnen in het geheel der taken van de VDAB. De VDAB moet zich onder meer met de 50-plussers en met de jeugdwerkloosheid bezighouden. Ik zou ook specifieke aandacht voor de bouwsector willen vragen. Dat alles kan door private partners of in samenwerking met de VDAB gebeuren. Dat is op zich minder belangrijk dan de resultaten. De bouwpool heeft uitdrukkelijk resultaten opgeleverd. Ik zou de minister dan ook willen vragen hier blijvend aandacht aan te besteden. We betreuren in elk geval dat in Antwerpen een einde aan dit project is gemaakt.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik zal hier zeker rekening mee houden. De bouwsector is een absolute topprioriteit. Deze sector is trouwens exemplarisch voor de problematiek van de knelpuntvacatures. De VDAB moet dit in zijn reguliere beleid opnemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.